

บทที่ 4

ผลการวิจัย

จากการวิจัย เรื่อง เมืองที่ตำบลสกาต ของโรงเรียนสกาตพัฒนา จังหวัดน่าน โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ความรู้ท้องถิ่น เรื่อง เมืองที่ตำบลสกาต ของโรงเรียนสกาตพัฒนา จังหวัดน่าน และ 2) พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง เมืองที่ตำบลสกาต ของโรงเรียนสกาตพัฒนา จังหวัดน่าน ผู้วิจัยได้ใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยศึกษาจากพื้นที่เป้าหมาย คือ ตำบลสกาต อำเภอปัว จังหวัดน่าน กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน ประชาชนชาวบ้าน ผู้ปกครองนักเรียน ผู้นำชุมชน ผู้แทนองค์กรส่วนท้องถิ่น และนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสกาตพัฒนา เป็นการวิจัยที่เน้นการลงมือปฏิบัติ และการมีส่วนร่วมของชุมชนในการเก็บรวบรวมข้อมูลทุกขั้นตอน ตั้งแต่การสำรวจพื้นที่และข้อมูลพื้นฐานของชุมชน จนถึงการทำหลักสูตรท้องถิ่น และการทดลองใช้หลักสูตร โดยมีครูโรงเรียนสกาตพัฒนา อำเภอปัว จังหวัดน่าน และประชาชนชาวบ้านที่ตำบลสกาต เข้ามามีส่วนร่วมในการทำวิจัย ระหว่างเดือนกรกฎาคม 2563 – พฤศจิกายน 2563 ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัย 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ขั้นเตรียมการ ขั้นตอนที่ 2 ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การสร้างองค์ความรู้ท้องถิ่น ระยะที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น และระยะที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตร ผู้วิจัยได้นำเสนอแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาองค์ความรู้ท้องถิ่น เรื่อง เมืองที่ตำบลสกาต ของโรงเรียนสกาตพัฒนา จังหวัดน่าน โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง เมืองที่ตำบลสกาต ของโรงเรียนสกาตพัฒนา จังหวัดน่าน โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม
โดยจะนำเสนอรายละเอียดของผลการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาองค์ความรู้ เรื่อง เมืองที่ตำบลสกาต ของโรงเรียนสกาตพัฒนา จังหวัดน่าน โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

จากการศึกษาองค์ความรู้ท้องถิ่น ผู้วิจัยได้ศึกษา เรื่อง เมืองที่ตำบลสกาต ของโรงเรียนสกาตพัฒนา จังหวัดน่าน โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ร่วมกับครูโรงเรียนสกาตพัฒนา และประชาชนชาวบ้าน ตามประเด็นที่กำหนดในระหว่างเดือน มกราคม 2563 – พฤศจิกายน 2563 ผลการวิจัยพบว่า

1. สายพันธุ์ชาที่ใช้ผลิตเมี่ยง

ผลิตภัณฑ์เมี่ยง ผลิตจากชาเมี่ยง (ชาป่า) หรือ ชาอัสสัม (*Camellia sinensis* var. *assamica*) ชาอัสสัม มีแหล่งกำเนิดมาจากประเทศอินเดีย ชาอัสสัมมีลักษณะใบชาที่ใหญ่กว่าชาสายพันธุ์จีนที่เป็นพันธุ์ชาที่เจริญเติบโตได้ดีตามป่า มีร่มไม้ และแสงแดดผ่านได้พอประมาณ ชาอัสสัมส่วนมากมักพบบนเขตพื้นที่สูงหรือบนดอยต่างๆ ในเขตจังหวัดภาคเหนือ

ลำต้น : เป็นไม้พุ่มขนาดกลาง-ใหญ่ ฝั้วลำต้นเรียบ กิ่งอ่อนปกคลุมด้วยขนอ่อน ชาในกลุ่มนี้มีลักษณะเป็นไม้ขนาดใหญ่ อาจสูงถึง 17.0 เมตร และมีขนาดใหญ่กว่าชาในกลุ่มชาจีนอย่างเด่นชัด กิ่งที่มีอายุมากจะเปลี่ยนเป็นสีเทา

ใบ : มีลักษณะเป็นใบเดี่ยว ปลายใบแหลม การเรียงตัวของใบบนกิ่งเป็นแบบสลับและเวียน (spiral) ใบมีความกว้างประมาณ 3.0 – 6.0 เซนติเมตร ยาวประมาณ 7.0 – 16.0 เซนติเมตร แต่อาจพบใบที่มีขนาดใหญ่กว่าที่กล่าว คือมีใบกว้าง 5.6 – 7.5 เซนติเมตร ยาวประมาณ 17.0 – 22.0 เซนติเมตร ขอบใบมีหยักเป็นฟันเลื่อยเด่นชัด จำนวนหยักฟันเลื่อยเฉลี่ยประมาณ 9 หยัก ต่อความยาวขอบใบ 1 นิ้ว ส่วนของก้านใบและด้านท้องใบมีขนอ่อนปกคลุม แผ่นใบมีตั้งแต่สีเขียวอ่อนถึงสีเขียวเข้ม

ดอก : เจริญจากตาบริเวณซอกใบบนกิ่ง ในแต่ละตาประกอบด้วยตาที่จะเจริญไปเป็นกิ่งใบอยู่ด้านบนของตา ส่วนใหญ่ดอกออกติดกันเป็นกลุ่ม ช่อละประมาณ 2 – 4 ดอก/ตา ก้านดอกยาวประมาณ 10.0 – 12.0 มิลลิเมตร กลีบเลี้ยงมีจำนวน 5 – 6 กลีบ แต่ละกลีบมีขนาดไม่เท่ากัน มีรูปทรงโค้งมน กลีบดอกติดอยู่กับวง corolla ที่มีลักษณะคล้ายถ้วยหงาย กลีบดอกมีจำนวน 5 – 6 กลีบ ส่วนโคนกลีบติดกับฐานดอกแคบ ส่วนปลายกลีบบานออก วงเกสรตัวผู้ประกอบด้วยอับละอองเกสรสีเหลือง ติดอยู่ที่ส่วนปลายของก้านชูอับละอองเกสรสีขาว ซึ่งยาวประมาณ 5.0 มิลลิเมตร เกสรตัวเมีย (style) มีลักษณะเป็นก้านกลม ภายในรังไข่แบ่งออกเป็น 1 – 3 ช่อง ดอกเมื่อบานเต็มที่มีเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 3.65 เซนติเมตร

ผล : เป็นผลชนิดแคปซูล ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 11.0 – 12.0 มิลลิเมตร ฝั้วของเมล็ดเรียบ แข็ง มีสีน้ำตาล หรือ น้ำตาลอมแดง หรือน้ำตาลเข้มเกือบดำ

2. พื้นที่ปลูกและปริมาณการผลิต

ใบเมี่ยงสดที่เป็นวัตถุดิบในการผลิตเมี่ยงจะเก็บจากต้นเมี่ยง โดยทั่วไปต้นเมี่ยงสามารถเจริญเติบโตในเขตป่าร่วมกับต้นไม้ชนิดอื่นๆ ต้นเมี่ยงที่มีนั้นอาจเป็นต้นเมี่ยงที่มีอยู่แล้วในอดีต โดยชาวบ้านมีเขตครอบครองป่าเมี่ยงของตนที่ได้มาจากการรับสืบทอดมรดกจากบรรพบุรุษ และอาจได้มาจากการซื้อขายพื้นที่ในภายหลัง เกษตรกรอาจขยายพันธุ์เพิ่มผลผลิตในการเพาะปลูก โดยการเพาะเมล็ด หรือนำต้นอ่อนที่เกิดจากเมล็ดที่งอกเองตามธรรมชาติในป่าไปปลูกยังพื้นที่ว่างภายในสวนป่า หรือภายในพื้นที่ของตนเอง ต้นเมี่ยงในป่าโดยมากจะอยู่ใต้ร่มเงาของต้นไม้ใหญ่ ป่าเมี่ยงมีค่าใช้จ่ายในการบำรุงดูแลรักษาน้อยมาก ไม่จำเป็นต้องให้น้ำและปุ๋ย เนื่องจากต้นเมี่ยงอาศัยน้ำและปุ๋ยจากธรรมชาติ การดูแลจะมีเพียงการตัดแต่งกิ่ง ซึ่งจะทำปีละ 1 ครั้ง ในช่วงปลายปี เพื่อไม่ให้ต้นเมี่ยงสูงใหญ่จนเกินไป ทำให้สะดวกในการเก็บเกี่ยวและเพื่อเป็นการกระตุ้นให้ใบเมี่ยงแตกยอดใหม่ การเก็บใบเมี่ยงนั้นจะทำในตอนเช้าตรู่ของแต่ละวันชาวบ้านจะเข้าป่าหรือสวนป่าไปเก็บใบเมี่ยงในเขตพื้นที่ของตน เพื่อนำใบเมี่ยงสดมานั่งในตอนสายหรือตอนเย็นของวันนั้นๆ หมุนเวียนเปลี่ยนไปในแต่ละวันตามจุดต่าง ๆ ภายในสวน จึงสามารถเก็บผลผลิตเมี่ยงได้ตลอดปี

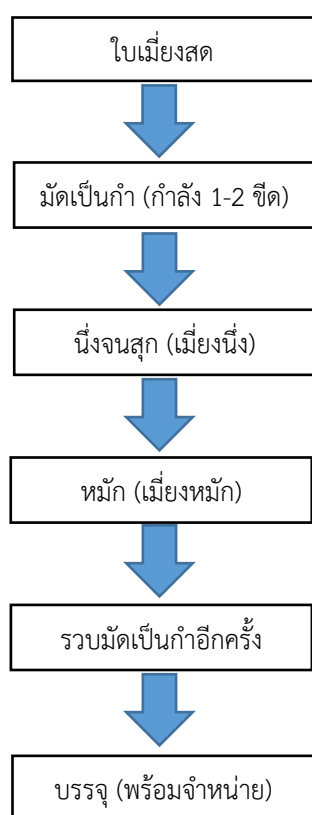
ป่าเมี่ยงมักมีลักษณะที่เป็นวนเกษตรที่สมดุล และเป็นระบบที่รักษาสภาพแวดล้อม ปกป้องผืนป่าที่เป็นแหล่งต้นน้ำและทรัพยากรที่มีคุณค่า ป่าเมี่ยงเป็นพื้นที่กันชน ป้องกันแหล่งต้นน้ำ ป้องกันการบุกรุกของกลุ่มคนที่เข้าไปยึดครองใช้ประโยชน์ภายในเขตป่า และยังป้องกันภัยพิบัติ รูปแบบต่างๆ สภาพป่าเมี่ยงเป็นโครงสร้างที่มีความหลากหลายทางชีวภาพ พบพืชพันธุ์ พืชอาหาร และสัตว์อื่นอีกมากมาย

ในปี พ.ศ.2550 นักวิจัยได้ทำการสำรวจพื้นที่ปลูกเมี่ยงของประเทศไทยซึ่งอยู่ในพื้นที่จังหวัดภาคเหนือตอนบน ได้แก่ เชียงราย เชียงใหม่ น่าน แพร่ แม่ฮ่องสอน และลำปาง มีพื้นที่รวมประมาณ 41,946 ไร่ เมื่อคำนวณได้ผลผลิตเมี่ยงเฉลี่ย จำนวน 18,622 ตันต่อปี สร้างรายได้เฉลี่ยมูลค่าถึง 229,360,251 บาทต่อปี แม้ว่าแนวโน้มการบริโภคเมี่ยงจะลดลง เนื่องจากกลุ่มคนที่บริโภคเมี่ยงส่วนใหญ่จะเป็นผู้สูงอายุ แต่ก็คาดว่าปริมาณการผลิตเมี่ยงจะยังคงอยู่ที่ประมาณปีละเกือบสองหมื่นตัน

3. กระบวนการผลิต

3.1 กระบวนการผลิตเมี่ยง

กระบวนการผลิตเมี่ยงโดยทั่วไปดังแสดงไว้ในภาพ ผลิตภัณฑ์เมี่ยงของแต่ละแหล่งผลิตจะมีความแตกต่างกัน อันเนื่องมาจากความแตกต่างของวัตถุดิบ รายละเอียดในกระบวนการผลิต และบรรจุภัณฑ์

3.1.1 วัสดุอุปกรณ์ในกระบวนการผลิต

วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตเมี่ยงเป็นวัสดุอุปกรณ์ในท้องถิ่นที่สามารถผลิตได้เองหรือจัดหาได้ทั่วไปท้องถิ่น ในขั้นตอนการเก็บใบเมี่ยงสดจะใช้อุปกรณ์ซึ่งประกอบด้วย ถุง กระสอบ มีด จากนั้นใบเมี่ยงสดที่รวบเป็นกำจะถูกนำมาเรียงลงในอุปกรณ์หนึ่งที่เรียกว่า “ไหนึ่งเมี่ยง” ซึ่งเป็นอุปกรณ์ที่ทำจากไม้ขนาดใหญ่เจาะรูกลวงตรงกลาง

ภาพที่ 4.1 อุปกรณ์ในการเก็บใบเมี่ยงสด (1) ถุงกระสอบ (2) มีด

เมี่ยงที่ผ่านการนึ่งจะนำมาหมักในถังพลาสติกขนาดใหญ่ แต่ที่บ้านจะมีภาชนะที่ใช้ในการหมักเมี่ยงแตกต่างกันตามจำนวนและความต้องการของการหมักเมี่ยง และจะบรรจุเมี่ยงที่ผ่านการหมักลงในตะกร้าไม้ไผ่สานที่เรียกว่า “เซ่ง” ซึ่งรองด้วยกระสอบ เซ่งเล็กจะสามารถบรรจุเมี่ยงได้ 200 กำ เซ่งใหญ่จะบรรจุเมี่ยงได้มากกว่า คือ 250 กำ เมี่ยงหมักที่ได้จะนำไปบรรจุในภาชนะในรูปแบบเดียวกับที่ใช้หมักเมี่ยงแต่จะนำไปจัดเรียงในภาชนะอันใหม่เพื่อจำหน่ายต่อไป

ภาพที่ 4.2 ถังพลาสติกสำหรับใช้หมักเมี่ยง

ภาพที่ 4.3 แข่งบรรจุผลิตภัณฑ์เมียง

3.1.2 กระบวนการผลิตเมียง

กระบวนการผลิตเมียงเป็นความรู้ที่เกิดจากภูมิปัญญาของชาวบ้านที่ปฏิบัติสืบทอดกันมาจากบรรพบุรุษ ดังนั้นในแต่ละพื้นที่จึงอาจมีกระบวนการผลิตที่แตกต่างกัน ตั้งแต่วัตถุดิบที่เป็นใบเมียงสด วิธีการเก็บใบเมียงสด การหมักเมียง รวมถึงภาชนะบรรจุ ซึ่งจะกล่าวถึงรายละเอียดในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการผลิต ดังนี้

1) การเก็บใบเมียงสด การเก็บใบเมียงสดในแต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกัน ยังผลทำให้เกิดลักษณะการบริโภคผลิตภัณฑ์เมียงที่แตกต่างกัน การเก็บใบเมียงสดอาจเก็บโดยใช้มือเด็ด หรือมีดในการตัด การเก็บใบเมียงสดมักจะมี 2 แบบ กล่าวคือ แบบแรกจะเก็บในส่วนของใบเมียงอ่อน (ใบที่ 4-6) โดยตัดเอาส่วนปลายใบประมาณ 2 ในสามส่วน จะพบได้ในแหล่งผลิตเมียงในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่และเชียงราย อีกแบบหนึ่งคือการเก็บใบเมียงทั้งใบ เก็บทั้งส่วนที่เป็นใบอ่อนและการเก็บส่วนยอด รวบมัดเป็นกำๆ เรียงใบ เรียกว่าเก็บเป็นแหลบ เรียกว่า เมียงแหลบ ส่วนยอดสามารถเก็บรวมมากับใบเมียงมัดเป็นก้อนให้ได้ขนาดประมาณ 400-500 กรัม จะพบได้ในแหล่งผลิตเมียงในพื้นที่จังหวัดแพร่และน่าน ในพื้นที่ตำบลสกาดผู้ผลิตเมียงหมัก จะรับซื้อเมียงสดและเมียงนึ่งจากเกษตรกรในราคากิโลกรัมละ 16 – 28 บาท

ภาพที่ 4.4 การเก็บใบเมียงอ่อน (4-6 ใบ)

ภาพที่ 4.5 การเก็บใบเมี่ยงแบบแหลบ

2) การนึ่งเมี่ยง ใบเมี่ยงสดที่รวบมัดเป็นกำในขั้นตอนแรกจะนำมาเรียงในไหหนึ่งเมี่ยง แล้วนึ่งด้วยไอน้ำร้อนจนสุก ใช้เวลาประมาณ 1-3 ชั่วโมง ขึ้นอยู่กับจำนวนเมี่ยงสดที่นึ่งแต่ละครั้ง การนึ่งเมี่ยงอาศัยความชำนาญของผู้ผลิต สังเกตว่าเมี่ยงสุกได้ที่จะมีลักษณะสีเหลืองนึ่ง ถ้านึ่งเมี่ยงไม่สุกจะทำให้ใบเมี่ยงที่มีสีเข้มแดงหลังหมัก จากนั้นเทเมี่ยงที่นึ่งเสร็จแล้วออกจากไหลงบนพื้นที่ปูด้วยพลาสติกสะอาด เพื่อผึ่งให้เย็น แล้วมัดเมี่ยงอีกครั้งให้แน่นหรือมัดใหม่ให้ได้กำเมี่ยงที่เล็กลง เมี่ยงที่มัดได้ในขั้นตอนนี้จะเป็นมัดที่จะใช้จำหน่ายในขั้นตอนสุดท้าย

ภาพที่ 4.6 การเรียงใบเมี่ยงสดในไหหนึ่งเมี่ยง

ภาพที่ 4.7 การนึ่งเมี่ยง

ภาพที่ 4.8 เหมียงนึ่ง

3) การหมักเหมียง การหมักเหมียงจะนำเหมียงที่นึ่งจนสุก มาเรียงลงในภาชนะสำหรับหมักเหมียง (ถังขนาด 200 ลิตร) จากนั้นใส่เกลือเม็ด จำนวน 3 ชัน ต่อ 1 ถัง ปิดภาชนะให้แน่นสนิท การหมักเหมียงจะใช้ระยะเวลาตั้งแต่ 10 วัน เหมียงที่ได้จะมีรสฝาด หลังจาก 10 วันขึ้นไปเหมียงที่ได้จะมีรสเปรี้ยว ขึ้นอยู่กับรสชาติที่ต้องการ ผลิตภัณฑ์เหมียงหมักที่ได้จะนำไปบรรจุในบรรจุภัณฑ์เพื่อจำหน่ายสู่ผู้บริโภคต่อไป

ภาพที่ 4.9 เหมียงหมัก

4) การบรรจุ การบรรจุผลิตภัณฑ์เหมียงในแต่ละพื้นที่จะมีความแตกต่างกันซึ่งเป็นไปตามรูปแบบของการหมักเหมียง ส่วนผลิตภัณฑ์เหมียงที่เป็นเหมียงแห้งผลิตในจังหวัดน่านจะนำมาเรียงใส่ “เข่ง” ที่บรรจุเหมียงได้ประมาณ 200-250 กำ น้ำหนักแต่ละเข่งเฉลี่ยประมาณ 50 กิโลกรัม

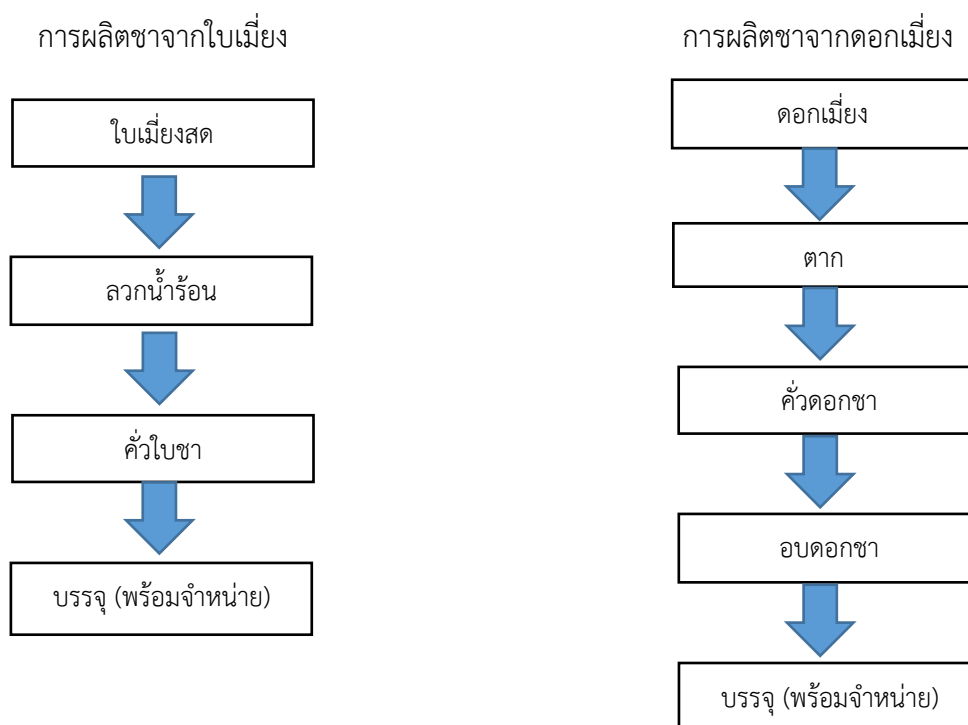

ภาพที่ 4.10 การส่งจำหน่ายผลิตภัณฑ์เมี่ยงหมัก

5) การจำหน่าย การส่งจำหน่ายผลิตภัณฑ์เมี่ยงหมักของตำบลสกาต ส่วนใหญ่จะส่งจำหน่ายในพื้นที่อำเภอต่างๆ ในจังหวัดน่าน นอกจากนั้นยังสามารถจำหน่ายได้ใน จังหวัดใกล้เคียง เช่น จังหวัดแพร่ พะเยา เป็นต้น โดยจะส่งจำหน่ายเป็นเซ่ง เซ่งละ 800 - 1,000 บาท จำนวนการส่งจำหน่ายภายในจังหวัด จะจัดส่ง 2 ครั้งต่อเดือน ประมาณ 70 - 80 เซ่ง และส่งจำหน่าย ในจังหวัดใกล้เคียง จะจัดส่งเดือนละครั้ง ประมาณ 50 - 60 เซ่ง

3.2 กระบวนการผลิตชาเมี่ยง

กระบวนการผลิตชาเมี่ยงโดยทั่วไปดังแสดงไว้ในภาพ ผลิตภัณฑ์ชาเมี่ยงสามารถ ทำได้ 2 รูปแบบ คือชาจากใบเมี่ยง และชาจากดอกเมี่ยง

3.2.1 วัสดุอุปกรณ์ในกระบวนการผลิต

วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตชาใบเมี่ยงเป็นวัสดุอุปกรณ์ในท้องถิ่นที่สามารถผลิตได้เองหรือจัดหาได้ทั่วไปท้องถิ่น ในขั้นตอนการเก็บใบเมี่ยงสดจะใช้อุปกรณ์ซึ่งประกอบด้วย

- ถาดสำหรับใส่ยอดชา
- กระทะ
- หม้อ
- เตาทอบ
- ชาม
- ทัพพี
- ยอดชา
- เตาก็กัส
- กล่องบรรจุภัณฑ์

3.2.2 กระบวนการผลิตชาใบเมี่ยง / ชาดอกเมี่ยง

ชาใบเมี่ยง

1) การเก็บยอดชาใบเมี่ยงสดในแต่ละพื้นที่ที่มีความแตกต่างกัน การเก็บใบเมี่ยงสดจะเก็บโดยใช้มือเด็ด จะเด็ดยอดชาที่ติดกับใบชาอ่อน 2-3 ใบ ในพื้นที่ตำบลสกาตผู้ผลิตชาใบเมี่ยง จะรับซื้อยอดชาใบเมี่ยงสดในราคากิโลกรัมละ 100 บาท

ภาพที่ 4.11 การเก็บยอดใบชาสด

ภาพที่ 4.12 ยอดชาสด

2) ลวกยอดชา นำยอดชาสดที่เก็บได้ ลวกในน้ำร้อนประมาณ 10 วินาที แล้วตักขึ้น นำลงไปแช่ในน้ำเย็น เพื่อให้ยอดชามีสีเขียวสด จากนั้นตักขึ้นใส่ตะแกรงจนสะเด็ดน้ำ

ภาพที่ 4.13 ลวกยอดชาในน้ำร้อน

ภาพที่ 4.14 แช่ในน้ำเย็น

ภาพที่ 4.15 นำยอดชาปักให้สะเด็ดน้ำจนแห้ง

3) คั่วยอดชา นำชาที่ลวกแล้วปักสะเด็ดน้ำจนแห้ง มาคั่วในกระทะไฟอ่อน โดยใช้มือขนาดใบชาเบาๆ ไปในทิศทางเดียวกันเพื่อให้ยอดชาม้วนตัวจนมีน้ำมันออกมา ใช้เวลาประมาณ 40 นาที ก็จะได้ใบชาสีน้ำตาลและมีกลิ่นหอม

ภาพที่ 4.16 คั่วและนวดใบชา

ภาพที่ 4.17 ใบชาที่ผ่านการคั่ว

4) บรรจุกิจกรรมและจำหน่าย นำใบชาที่ผ่านการคั่วจนได้ที่ ใส่ลงในถุงบรรจุภัณฑ์ 2 รูปแบบ รูปแบบที่ 1 คือ บรรจุลงในกระป๋อง ขนาด 40 กรัม ราคา 200 บาท และรูปแบบสองที่สะดวกต่อการชงดื่มได้ทันที บรรจุ 10 ซองเล็ก ราคา 200 บาท และจัดจำหน่าย กิโลกรัมละ 3,500 บาท

ภาพที่ 4.18 บรรจุภัณฑ์แบบกระป๋อง

ภาพที่ 4.19 บรรจุภัณฑ์แบบซอง

ชาดอกเหมียง

1. การเก็บดอกเหมียงสด การเก็บดอกเหมียงสดจะเก็บโดยใช้มือเด็ด จะเก็บดอกเหมียงที่บานเต็มที่และเลือกเฉพาะดอกเหมียงที่สมบูรณ์ ในพื้นที่ตำบลสกา ผู้ผลิตชาดอกเหมียงจะรับซื้อดอกเหมียงสดในราคา กิโลกรัมละ 40 บาท

ภาพที่ 4.20 การเก็บดอกเมี่ยง

ภาพที่ 4.21 ดอกเมี่ยงสด

2. ล้างดอกเมี่ยงให้สะอาด จากนั้นนำไปผึ่งจนแห้ง จากนั้นเด็ดกลีบเลี้ยงจากดอกออก แล้วนำไปคั่วในกระทะไฟอ่อน จนมีกลิ่นหอม โดยใช้เวลาคั่วประมาณ 10 นาที

ภาพที่ 4.22 การคั่วดอกเมี่ยง

คั่วดอกเหมียง

3. อบดอกเหมียง นำดอกเหมียงที่คั่วจนหอม จากนั้นนำไปอบในหม้ออบลมร้อนเพื่อให้ดอกเหมียงแห้งมากขึ้น ใช้อุณหภูมิ 150 องศา เวลา 40 นาที

ภาพที่ 4.23 อบดอกเหมียงในหม้ออบลมร้อน

4. บรรจุผลิตภัณฑ์และจำหน่าย นำใบชาที่ผ่านการคั่วจนได้ที่ ใส่ลงในถุงบรรจุภัณฑ์ 2 รูปแบบ รูปแบบที่ 1 คือ บรรจุลงในกระป๋อง ขนาด 20 กรัม ราคา 250 บาท และรูปแบบสองที่ สะดวกต่อการชงดื่มได้ทันที บรรจุ 10 ซองเล็ก ราคา 250 บาท หรือจำหน่ายกิโลกรัมละ 4,000 บาท

ภาพที่ 4.24 บรรจุภัณฑ์แบบกระป๋อง

ภาพที่ 4.25 บรรจุภัณฑ์แบบซอง

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง เมืองที่ตำบลสกาด ของโรงเรียนสกาดพัฒนา จังหวัดน่าน โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

ผลการพัฒนาหลักสูตร เรื่อง เมืองที่ตำบลสกาด ของโรงเรียนสกาดพัฒนา จังหวัดน่าน โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม พบว่า

1. ผลการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง เมืองที่ตำบลสกาด ของโรงเรียนสกาดพัฒนา จังหวัดน่าน โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ผลการวิจัยพบว่า โครงสร้างหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง เมืองที่ตำบลสกาด ของโรงเรียนสกาดพัฒนา จังหวัดน่าน โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เป็นโครงสร้างหลักสูตรท้องถิ่นที่มีความสอดคล้องกับ กลุ่มสาระการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้คณิตศาสตร์ การงานอาชีพ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และภาษาต่างประเทศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ซึ่งองค์ประกอบของหลักสูตร 12 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วิสัยทัศน์ 3) พันธกิจ 4) สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน 5) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 6) สาระการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ 7) โครงสร้าง 8) คำอธิบายรายวิชา 9) หน่วยการเรียนรู้ 10) แนวการจัดการเรียนรู้ 11) สื่อและแหล่งการเรียนรู้ 12) การวัดผลและประเมินผล (รายละเอียด อยู่ในภาคผนวก ง)

ผลการจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง เมืองที่ตำบลสกาด ของโรงเรียนสกาดพัฒนา จังหวัดน่าน โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ใช้สอนสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ประกอบด้วยหน่วยการเรียนรู้ จำนวน 5 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 คุยเฟื่องเรื่องเมืองที่ตำบลสกาด หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ท้องถิ่นตำบลสกาด หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ฝึกสมองเกี่ยวกับเมือง และหน่วยการเรียนรู้ที่ 5 SPEAKING AT SAKAD เป็นสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นที่มีความสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้คณิตศาสตร์ การงานอาชีพ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และภาษาต่างประเทศ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ที่เกี่ยวข้องในสาระที่ 4 การงานอาชีพ มาตรฐาน ง 4.1 เข้าใจ มีทักษะที่จำเป็น มีประสบการณ์

แนวทางในงานอาชีพ ใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาอาชีพ มีคุณธรรม และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพเมื่องที่ตำบล สกาด สารการเรียนรู้คณิตศาสตร์ สารที่ 1 จำนวนและพีชคณิต มาตรฐาน ค. 1.1 เข้าใจความหลากหลายของการแสดงจำนวน ระบบจำนวน การดำเนินการของจำนวนผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการ สมบัติของการดำเนินการ และนำไปใช้ในอาชีพเมื่องที่ตำบลสกาด มาตรฐาน ค. 1.2 เข้าใจและวิเคราะห์แบบรูป ความสัมพันธ์ ฟังก์ชัน ลำดับและอนุกรม และนำไปใช้ในอาชีพเมื่องที่ตำบลสกาด สารการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สารที่ 3 เศรษฐศาสตร์ มาตรฐาน ส.3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภคการใช้ ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ และคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ และสารการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สารที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร มาตรฐาน ต 1.1 เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่าง ๆ และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล มาตรฐาน ต 1.2 มีทักษะการสื่อสารทางภาษาในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร แสดงความรู้สึก และความคิดเห็นอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ต 1.3 นำเสนอข้อมูลข่าวสาร ความคิดรวบยอด และความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ โดยการพูดและการเขียน (รายละเอียดอยู่ในภาคผนวก ง)

2. ผลการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง เมื่องที่ตำบลสกาด ของโรงเรียนสกาดพัฒนา จังหวัดน่าน โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ผลการวิจัยพบว่ามีการทำแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง มีแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยมุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองตามศักยภาพ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลเพื่อให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร รวมทั้งเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์และพัฒนาทักษะต่าง ๆ อันเป็นสมรรถนะสำคัญเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมาย โดยมีจำนวน 14 แผนการจัดการเรียนรู้ คือ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง บริบทชุมชนสกาด ใช้เวลาในการสอน 2 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง เครื่องมือทำเมื่องน่าน ใช้เวลาในการสอน 1 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง ความหมายและความสำคัญของอาชีพ ใช้เวลาในการสอน 1 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง การขยายพันธุ์ การปลูก การดูแล บำรุงรักษา และเก็บเกี่ยวเมื่อง ใช้เวลาในการสอน 1 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5-7 เรื่อง ผลผลิตจากเมื่อง ใช้เวลาในการสอน 4 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 เรื่อง สภาพแวดล้อมทางกายภาพกับลักษณะที่อยู่อาศัย ใช้เวลาในการสอน 1 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 เรื่อง สภาพแวดล้อมทางกายภาพของชุมชน ใช้เวลาในการสอน 1 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 เรื่อง การแก้ปัญหาและแสดงวิธีการหาคำตอบจากโจทย์ปัญหาการบวกและการลบ ใช้เวลาในการสอน 1 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11 เรื่อง การแก้ปัญหาและแสดงวิธีการหาคำตอบจากโจทย์ปัญหาการบวกและการลบ ใช้เวลาในการสอน 1 ชั่วโมง และแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12-14 เรื่อง SPEAKING AT SAKAD ใช้เวลาในการสอน 3 ชั่วโมง รวม 20 ชั่วโมง (รายละเอียดอยู่ในภาคผนวก ง)

3. ผลการทดลองใช้หลักสูตร เรื่อง เมื่องที่ตำบลสกาด ของโรงเรียนสกาดพัฒนา จังหวัดน่าน โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ผู้วิจัยได้นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปทดลองใช้ในระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม 2563 – 13 พฤศจิกายน 2563 ผลการทดลองใช้หลักสูตร ท้องถิ่น เรื่อง เมื่องที่ตำบลสกาด ของโรงเรียนสกาดพัฒนา จังหวัดน่าน กับนักเรียนชั้นประถมปีที่ 4

โรงเรียนสภาคพัฒนา จังหวัดน่าน จำนวน 17 คน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 มีผลการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น พบว่า

3.1 ผลการประเมินด้านทักษะการปฏิบัติการทำผลิตภัณฑ์จากเมี่ยงที่ตำบลสภาคพัฒนา ของโรงเรียนสภาคพัฒนา ผู้วิจัยได้ประเมินทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียนในภาคปฏิบัติ รวมทั้งหมด 18 คะแนนเต็ม ผลการประเมินนักเรียนในภาคปฏิบัติ พบว่านักเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 2.64 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.56 ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ผลการประเมินทักษะการปฏิบัติการทำผลิตภัณฑ์จากเมี่ยงที่ตำบลสภาคพัฒนา ของนักเรียน มีดังนี้

การปฏิบัติ	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ความหมาย
1. ทักษะกระบวนการในการทำงานกลุ่ม				
- การเตรียมวัสดุและเครื่องมือ	3	2.35	0.69	ดี
- การใช้เครื่องมือเหมาะสมกับงาน	3	2.18	0.51	ดี
- การปฏิบัติการทำผลิตภัณฑ์จากเมี่ยงที่ตำบลสภาคพัฒนาตามขั้นตอน	3	2.59	0.33	ดี
- ความคล่องแคล่วในการทำงาน	3	2.11	0.51	ดี
- การเก็บรักษาเครื่องมือ	3	2.41	0.56	ดี
- การเตรียมผลิตภัณฑ์เพื่อจำหน่าย	3	2.47	0.47	ดี
รวมเฉลี่ย	3	2.35	0.69	ดี

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผลการประเมินทักษะการปฏิบัติการทำผลิตภัณฑ์จากเมี่ยงที่ตำบลสภาคพัฒนา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีคะแนนเฉลี่ย 2.35 การปฏิบัติที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ การปฏิบัติการทำผลิตภัณฑ์จากเมี่ยงที่ตำบลสภาคพัฒนาตามขั้นตอน ($\bar{X} = 2.59$, S.D.= 0.33) รองลงมาได้แก่ การเตรียมผลิตภัณฑ์เพื่อจำหน่าย ($\bar{X} = 2.47$, S.D.= 0.47) การเตรียมวัสดุและเครื่องมือ ($\bar{X} = 2.41$, S.D.= 0.56) และการเก็บรักษาเครื่องมือ ($\bar{X} = 2.18$, S.D.= 0.51) และน้อยที่สุด ได้แก่ การใช้เครื่องมือเหมาะสมกับงาน ($\bar{X} = 2.11$, S.D.= 0.51) และความคล่องแคล่วในการทำงาน ($\bar{X} = 2.11$, S.D.= 0.51) (รายละเอียดในหน้าภาคผนวก จ)

3.2 ผลการประเมินคุณลักษณะพึงประสงค์ในการทำงาน พบว่า ผลการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนในภาพรวม อยู่ในระดับดี รายละเอียดดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ผลการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการทำงาน

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ความหมาย
ความซื่อสัตย์	2.65	0	มีคุณลักษณะอยู่ในระดับดี
ความขยัน อดทน	2.59	0.51	มีคุณลักษณะอยู่ในระดับดี
ความรับผิดชอบ	2.59	0.51	มีคุณลักษณะอยู่ในระดับดี
ค่าเฉลี่ย	2.61	0.89	มีคุณลักษณะอยู่ในระดับดี

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ผลการประเมินด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับดี เมื่อแยกพิจารณารายด้าน พบว่าคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนสูงสุด ได้แก่ ความซื่อสัตย์ อยู่ในระดับดี และต่ำสุด ได้แก่ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความขยัน อดทน และความรับผิดชอบอยู่ในระดับดี (รายละเอียดในภาคผนวก จ)

5. ผลการประเมินหลักสูตรท้องถิ่น

5.1 ผลการประเมินในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง เมี่ยงที่ตำบลสกาตของโรงเรียนสกาตพัฒนา จังหวัดน่าน ได้นำแบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง เมี่ยงที่ตำบลสกาต ของโรงเรียนสกาตพัฒนา จังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ให้ทุกภาคส่วนในชุมชน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา (นายจรูณ จันดีวงค์) ครูหัวหน้าวิชาการ (นางสาวรัสมิ ธนะวง) ราษฎ์ชาวบ้าน (นางจรรยา สุขุม) และประธานกรรมการสถานศึกษา (นายดิลก พลวง) ปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 4.3 ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนต่อหลักสูตรท้องถิ่น

ผู้ประเมิน	ความคิดเห็น		
	ความเหมาะสมของ โครงสร้าง หลักสูตรท้องถิ่น	ความเหมาะสมของ หน่วยการเรียนรู้	ความเหมาะสมของ แผนการจัดการเรียนรู้
นายจรูณ จันดีวงค์ (ผู้อำนวยการ โรงเรียนสกาตพัฒนา)	มีความเหมาะสมใน ด้านโครงสร้างของ หลักสูตรท้องถิ่น มี องค์ประกอบ หลักการ วิสัยทัศน์ พันธกิจ สมรรถนะ	มีหัวข้อเรื่องชัดเจน การกำหนดเนื้อหา เหมาะสม การเรียง ลำดับเนื้อหาความรู้ ครอบคลุมเนื้อเรื่อง เกี่ยวกับสาระการ เรียนรู้แกนกลางๆ	มีความเหมาะสมในเรื่อง การเรียงลำดับ เนื้อหาวิชา มีการ กำหนดวัตถุประสงค์ได้ สอดคล้องกับเนื้อหา

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ผู้ประเมิน	ความคิดเห็น		
	ความเหมาะสมของ โครงสร้าง หลักสูตรท้องถิ่น	ความเหมาะสมของ หน่วยการเรียนรู้	ความเหมาะสมของ แผนการจัดการเรียนรู้
	สำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ โครงสร้าง สาระการเรียนรู้และมาตรฐาน การเรียนรู้ คำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ แนวการ จัดการเรียนรู้ สื่อและการ วัดผลประเมินผล	พุทธศักราช 2551 และที่ แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2560 บูรณาการกับเนื้อหา จากเมืองที่ตำบลสกาด และนักเรียนได้เรียนรู้ จากการปฏิบัติจริง	มีการกำหนดเนื้อหาใน แต่ละแผนการจัดการ เรียนรู้ได้เหมาะสมกับ วัยและวุฒิภาวะของ นักเรียน และนักเรียนได้ เรียนรู้จากการปฏิบัติ จริง
นางสาวรัสมิ ธนะวัง (ครูผู้สอน โรงเรียนสกาด พัฒนา)	มีความเหมาะสมในด้าน โครงสร้างของหลักสูตร ท้องถิ่น เพราะมีองค์ประกอบ ที่ทำให้ให้นักเรียนได้เรียนรู้จาก การปฏิบัติจริง มีการนำ ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้การ สอน	มีหัวข้อเรื่องชัดเจนการ กำหนดเนื้อหาเหมาะสม การเรียง ลำดับเนื้อหา ความรู้ครอบคลุมเนื้อ เรื่องเกี่ยวกับเมืองที่ ตำบลสกาด และ นักเรียนได้เรียนรู้จาก การลงมือปฏิบัติจริง	มีความเหมาะสมในเรื่อง การเรียงลำดับ เนื้อหาวิชา มีการ กำหนดวัตถุประสงค์ได้ สอดคล้องกับเนื้อหา มี การกำหนดเนื้อหาในแต่ละ แผนการสอนได้ เหมาะสมกับวัย และ นักเรียนสามารถนำ ความรู้ไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้
นางจรรยา สุมทุม (ปราชญ์ ชาวบ้าน)	โครงสร้างหลักสูตรดูแล้ว เข้าใจง่าย มีองค์ประกอบ สอดคล้องกับเนื้อหาเรื่องเมือง ที่ตำบลสกาดเหมาะสมกับ ท้องถิ่นที่นักเรียนอาศัยอยู่ เพราะสามารถนำความรู้ไป ปฏิบัติได้จริง	หัวข้อของหน่วยการ เรียนรู้มีความชัดเจน เนื้อหาเหมาะสมกับ ท้องถิ่น นักเรียนได้ เรียนรู้ทฤษฎีและการ ปฏิบัติจากท้องถิ่นเรื่อง เมืองที่ตำบลสกาด	เนื้อหามีความเหมาะสม กับชุมชนทำให้นักเรียน ภาคภูมิใจในท้องถิ่น เพราะได้ลงมือปฏิบัติ อย่างแท้จริง สามารถ นำไปต่อยอดในอนาคต ได้

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ผู้ประเมิน	ความคิดเห็น		
	ความเหมาะสมของ โครงสร้าง หลักสูตรท้องถิ่น	ความเหมาะสมของ หน่วยการเรียนรู้	ความเหมาะสมของ แผนการจัดการเรียนรู้
นายดิลก พลวัง (ประธาน กรรมการ สถานศึกษา)	โครงสร้างหลักสูตรมี ความสอดคล้องกับ ท้องถิ่น มีการกำหนด องค์ประกอบต่าง ๆ ชัดเจน มีการวางแผนใน การจัดการเรียนการ สอนได้อย่างครอบคลุม	มีการกำหนดหัวข้อ ชัดเจน เนื้อหาทำ ให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติ จริง	เนื้อหาสาระตามแผน เหมาะสมกับชุมชนและ นักเรียน สามารถนำ ความรู้ที่ได้ไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน

จากการสังเคราะห์ผล สามารถสรุปได้ว่าผู้มีส่วนเกี่ยวข้องส่วนใหญ่มีความเห็น
สอดคล้องกัน คือ โครงสร้างหลักสูตรมีองค์ประกอบที่เหมาะสมกับท้องถิ่น มีการเรียนรู้จากการปฏิบัติ
จริงและมีการวางแผนในการจัดการเรียนรู้เป็นอย่างดี หน่วยการเรียนรู้มีความชัดเจน ส่วนแผนการ
จัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมในการเรียงลำดับเนื้อหา และเหมาะสมกับชุมชน

นอกจากนี้ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยยังได้ทำการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group)
เกี่ยวกับผลการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น การถอดบทเรียนและการจัดคืนความรู้ เรื่อง เมืองที่ตำบล
สกาตของโรงเรียนสกาตพัฒนา จังหวัดน่าน จากผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนในชุมชนได้แก่ ผู้นำชุมชน
(นายแมน รกไพร) ผู้บริหารสถานศึกษา (นายจรูณ จันตะวงศ์) ครู (นางสาวรัสมิ ธนะวัง) ประธาน
คณะกรรมการสถานศึกษา (นายดิลก พลวัง) ปราชญ์ชาวบ้าน (นางจรรยา สุขุม) และผู้ปกครอง
(นายจรูณ รกไพร) จำนวน 7 คน ในวันที่ 13 พฤศจิกายน 2563 ณ ห้องประชุมโรงเรียนสกาตพัฒนา
ตำบลสกาต อำเภอปัว จังหวัดน่าน โดยผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจาก 1) สถานภาพและข้อมูลทั่วไป
2) ผลการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น ขอบข่ายเนื้อหาสาระขององค์ความรู้ เรื่อง เมืองที่ตำบลสกาต
ของโรงเรียนสกาตพัฒนา จังหวัดน่าน จากการสนทนาปรากฏผลดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.4 การถอดบทเรียนและการจัดคืนความรู้ เรื่อง เมียงที่ตำบลสกาต ของโรงเรียนสกาตพัฒนา จังหวัดน่าน จากผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนในชุมชน

ผู้ที่เกี่ยวข้อง	ความคิดเห็น		
	ขอข้ายเนื้อหาสาระ	องค์ประกอบของหลักสูตร	การจัดการเรียนการสอน
ผู้นำชุมชน	นักเรียนให้ความสนใจ เพราะเป็นเรื่องใกล้ตัว	มีครบถ้วนและชัดเจนในทุกหัวข้อ มีความเหมาะสมกับนักเรียน	การจัดการเรียนการสอนแบบนี้มีประโยชน์กับนักเรียน และทำให้รักชุมชนมากยิ่งขึ้น
ผู้บริหารสถานศึกษา	หลักสูตรมีความเหมาะสมกับท้องถิ่น เพราะมีเมียงจำนวนมาก	โครงสร้างหลักสูตร สาระการเรียนรู้ท้องถิ่นหน่วยการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้มีครบถ้วน และเหมาะสมกับนักเรียน	เป็นการจัดกิจกรรมที่ทำให้ให้นักเรียนได้คิดและลงมือปฏิบัติ ซึ่งจะเกิดการคิดต่อยอดในการประกอบอาชีพในวันข้างหน้า
ครูผู้สอน	นักเรียนให้ความสนใจ เนื้อหาวิชามีความเหมาะสมกับนักเรียน เพราะได้ลงมือปฏิบัติจริง	โครงสร้างหลักสูตรมีองค์ประกอบครบถ้วน และรายละเอียดชัดเจน	การจัดการเรียนการสอนแบบนี้มีประโยชน์กับนักเรียนอย่างแท้จริง เพราะนักเรียนได้ลงมือปฏิบัติ และเห็นคุณค่าของท้องถิ่น
คณะกรรมการสถานศึกษา	เหมาะสมกับนักเรียน ทำให้ทราบว่าเมียงมีประโยชน์มากมาย	เหมาะสมดีเพราะเป็นการทำให้นักเรียนได้ทราบถึงประโยชน์ของเมียงที่ตำบลสกาต	ชุมชนให้การสนับสนุนในกิจกรรมเป็นอย่างดี
ปราชญ์ชาวบ้าน	ถูกต้องและเหมาะสม เพราะเป็นพืชในท้องถิ่น นักเรียนควรมีความรู้ในเรื่องนี้	มีครบถ้วน และรายละเอียดชัดเจน สามารถนำไปใช้ได้จริง เหมาะสมกับนักเรียนดี	กิจกรรมมีประโยชน์มาก ทำให้นักเรียนรู้จักการประกอบอาชีพโดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่น
ผู้ปกครองนักเรียน	เนื้อหาเหมาะสมเพราะเป็นเรื่องที่ใกล้ตัว และนักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง	มีองค์ประกอบครบถ้วน นำไปใช้ได้จริง	สอนให้นักเรียนสามารถประกอบอาชีพได้จริงโดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่น

สรุปผลการถอดบทเรียนจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องพบว่า การถอดบทเรียนและการจัดคืนความรู้เรื่อง เมืองที่ตำบลสกาต ของโรงเรียนสกาตพัฒนา จังหวัดน่าน จากผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ชุมชนมีความเห็นว่าเป็นหลักสูตรมีความเหมาะสมกับผู้เรียน และสอดคล้องกับท้องถิ่น เป็นการให้นักเรียนมีความรักในท้องถิ่น รู้จักคิดในการนำทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ จะเห็นได้ว่าผลการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง เมืองที่ตำบลสกาต ของโรงเรียนสกาตพัฒนา จังหวัดน่าน โดยภาพรวม ผู้นำชุมชน ผู้บริหารสถานศึกษา ครู กรรมการสถานศึกษา ประชาชนชาวบ้าน และผู้ปกครอง มีความพึงพอใจในการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น ทั้งนี้เนื่องจากหลักสูตรมีความเหมาะสมกับผู้เรียนและสอดคล้องกับท้องถิ่นเป็นการถ่ายทอดองค์ความรู้ ที่มีอยู่ในท้องถิ่นทำให้นักเรียนมีความภาคภูมิใจ และเห็นคุณค่าในท้องถิ่นของตนเอง

ด้านข้อบ่งชี้เนื้อหาสาระขององค์ความรู้ เรื่อง เมืองที่ตำบลสกาต ของโรงเรียนสกาตพัฒนา จังหวัดน่าน พบว่าโดยส่วนรวม ผู้นำชุมชน ผู้บริหารสถานศึกษา ครู กรรมการสถานศึกษา ประชาชนชาวบ้าน และผู้ปกครอง มีความเห็นสอดคล้องกับเนื้อหาสาระขององค์ความรู้ เรื่อง เมืองที่ตำบลสกาต ของโรงเรียนสกาตพัฒนา จังหวัดน่าน ว่ามีความเหมาะสมเพราะเป็นเรื่องในท้องถิ่น เนื้อหาเกิดประโยชน์กับนักเรียนอย่างแท้จริง

ด้านองค์ประกอบของหลักสูตรท้องถิ่น องค์ความรู้ เรื่อง เมืองที่ตำบลสกาต ของโรงเรียนสกาตพัฒนา จังหวัดน่าน พบว่าโดยส่วนรวม ผู้นำชุมชน ผู้บริหารสถานศึกษา ครู กรรมการสถานศึกษา ประชาชนชาวบ้านและผู้ปกครอง เห็นว่ามีความเหมาะสม และมีความสมบูรณ์ ชัดเจนทั้งในด้านโครงสร้างหลักสูตร สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น หน่วยการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้

ด้านการจัดการเรียนการสอน เรื่อง เมืองที่ตำบลสกาต ของโรงเรียนสกาตพัฒนา จังหวัดน่าน พบว่าโดยส่วนรวม ผู้นำชุมชน ผู้บริหารสถานศึกษา ครู กรรมการสถานศึกษา ประชาชนชาวบ้านและผู้ปกครองเห็นว่า การจัดการเรียนการสอนโดยนำชุมชนเข้ามีส่วนร่วม เพราะผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้เป็นประชาชนชาวบ้านในท้องถิ่น ทำให้นักเรียนรักท้องถิ่น เห็นคุณค่าของเมืองว่ามีประโยชน์สามารถประกอบอาชีพเกี่ยวกับเมืองได้

ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง เมืองที่ตำบลสกาต ของโรงเรียนสกาตพัฒนา จังหวัดน่าน พบว่าโดยภาพรวมของผู้นำชุมชน ผู้บริหารสถานศึกษา ครู กรรมการสถานศึกษา ประชาชนชาวบ้าน และผู้ปกครอง มีความเห็นว่าสมควรดำเนินการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องเมืองที่ตำบลสกาต ของโรงเรียนสกาตพัฒนา จังหวัดน่าน ให้เกิดความรัก ความภูมิใจในท้องถิ่น และเห็นคุณค่าในองค์ความรู้จากการปฏิบัติจริง นำไปสู่การประกอบอาชีพที่สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างยั่งยืน